

**Apa, brillo,
que comencem l'any!**

Gaby Lopez. Dones-corredors-competicio-fitness. Licència Pexels
<https://www.pexels.com/ca-es/foto/dones-corredors-competicio-fitness-13536517/>

208

Brillo!

Exclamació per demanar que algú s'afanyi, per indicar rapidesa en l'acció; *briu*.

Regressiu de *brillós*, ultracorrecció de *briós* per influència de *brillar*, de l'italià *brillare*, 'vibrar, esplendir', d'origen expressiu.

El mot *brillo* no apareix al DIEC, però sí en altres diccionaris, com ara el GDLC 🐘.

Exemples: *Apa, nois, brillo, que fem tard i no podem començar l'any arribant a misses dites! Què esperes per acabar la feina? Brillo, que*

la tens endarrerida de l'any passat! Apa, afanyeu-vos! Un xic més de brillo, que la cursa comença de seguida!

Briu

Energia, força de coratge

Fer via, passar via

Fer una cosa de pressa. Cal fer via per arribar al refugi abans del vespre. Fes via a llegir aquest llibre.

? Estenem consultes

Fons: DIEC2, GEC, OPTIMOT, TERMCAT

Alto el foc o *alto al foc?

La interjecció *alto!* es fa servir per fer que algú es deturi en una marxa, correguda, etc., que interrompi un discurs, una tasca qualsevol, l'execució d'alguna cosa. Per exemple: *Us ho torno a repetir: alto!*

El mot *alto* també és un substantiu que designa l'arrest o parada que fan els soldats, vianants, etc., per tal de descansar. Per exemple: *Els soldats van fer un alto per recuperar forces.*

El mot *alto* també apareix en l'expressió *alto el foc* (i no **alto al foc*), que fa referència a la suspensió temporal de les hostilitats entre bàndols bel·ligerants. Per exemple: *Han començat les negociacions per arribar a un alto el foc.*

Cal tenir en compte que la forma plural d'aquesta expressió és *altos el foc* (i no **alto els focs*). Per exemple: *S'havien acordat dos altos el foc.*

Folre de borrec, folre de borreguet

Teixit habitualment de color blanc que imita la pell de borrec o de be i que s'utilitza com a folre de peces de roba d'abric o de sabates.

Pakistanès o *paquistanès?

L'adjectiu que significa 'relatiu o pertanyent al Pakistan o als seus habitants' és *pakistanès* | *pakistanesa*. La forma **paquistanès* | **paquistanesa* no és adequada en català.

Damy Satiawan, Saffry night body painting, CC BY-SA
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Saffry_night_body_painting.jpg

Pintura corporal

Activitat artística que consisteix a pintar directament el cos d'un model masculí o femení, explotant-ne els volums i els espais que ofereix. Evitem l'anglicisme *bodypaint*.

Xauarma, dóner kebab

Carn marinada, generalment de be, que es cou en un ast vertical que es fa girar, i que se serveix tallada a tires, sovint com a farciment d'entrepà, típica del Pròxim Orient. Per extensió, *xauarma* designa també l'entrepà que es fa amb aquest tipus de carn, generalment amb pa de pita.

Zona de baixes emissions

Escrivim *zona de baixes emissions* o la sigla ZBE. Zona urbana en què s'estableixen restriccions de trànsit sobre determinats vehicles considerats contaminants o molt contaminants durant unes franges horàries concretes o bé permanentment, amb l'objectiu de reduir la contaminació atmosfèrica.

L'endevinalla

Al número anterior preguntàvem què vol dir **estar, algú, com un torronet**. La resposta correcta era la **3. Estar ben escalfat**. El guanyador ha estat David Escribano, de Mollet del Vallès, que espera que aquest premi ens porti aigua per mil anys.

En aquest número preguntem què vol dir **anar de bòlit?**

1. *Participar en una cursa de cotxes.*
2. *Actuar precipitadament pel fet d'estar desbordat.*
3. *Disfressar-se d'estrella fugaç.*
4. *Presumir amb ostentació.*

Per concursar, heu d'enviar la resposta de l'endevinalla a mollet@cpnl.cat. La persona que l'encerti i guanyi el concurs tindrà com a premi un nou model de samarreta feta al Taller Alborada.

[Nota sobre el tractament de dades personals](#)

Curiositat

Créixer com una bola de neu

La locució *créixer com una bola de neu* significa 'augmentar progressivament'. Aquest sentit figurat és, clarament, una analogia de les allaus, en què una massa de neu es desprèn i es precipita muntanya avall amb violència. A mesura que aquesta massa rodola, no només guanya velocitat, sinó també volum. Així doncs, una *bola de neu* designa una situació o un assumpte de què no és fàcil desprendre's o sortir airós, i que generalment provoca conseqüències negatives.

Webs

- **Neologisme de l'any 2023:** *viralitzar i tiet | tieta*, paraules guanyadores. IEC.
- **Llengut.** Joc basat en preguntes per aprendre sobre el català i la resta de llengües del món. Andreu Monfà i Patrícia Ortin
- **Què sé jo?** El joc dels Països Catalans. Aquesta quinzena, qüestionari sobre frases fetes, de Jordi Badia. Vilaweb